

Medlemmer i Fauske kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Fredag 29. april 2016 kl 09.00

Møtested: Møterom, 1. etasje, administrasjonsbygget

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
06/16	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 29. februar 2016
07/16	Årsregnskap Fauske kommune 2015 – uttalelse fra kontrollutvalget
08/16	Årsregnskap 2015 Fauske Eiendom KF – uttalelse fra kontrollutvalget
09/16	Årsregnskap 2015 Fauna KF – uttalelse fra kontrollutvalget
10/16	Orientering til kontrollutvalget om kommunens arbeid med kvalitetssikring / kontroll av byggesaker
11/16	Overordnet analyse for Fauske kommune - Grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon
12/16	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
13/16	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Fauske, 22. april 2016

Odd Henriksen (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS,
varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering

SAK 06/16

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 29.februar 2016

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2016

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 29. februar 2016

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra foregående møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 29. februar 2016 godkjennes

Inndyr 22. april 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – FAUSKE KONTROLLUTVALG

Møtedato: Mandag 29. februar 2016 kl. 09.00 – 1045

Møtested: Kantina, administrasjonsbygget, Fauske

Saksnr.: 01/16 – 05/16

Til stede:

Odd Henriksen, leder
Gry Janne Rugås, nestleder
Kjell Lund Olsen
Hilde Dybwad
Maria Renate Dønnestad

Forfall:

Ingen

Varamedlemmer:

Ingen

Øvrige:

Rådmann Geir Mikkelsen
Økonomisjef Kariann Sør Dahl
Kommunikasjonssjef Gull H. Pedersen
Ass. Revisjonssjef Jan Sture Olsen, Salten kommunerevisjon IKS
Fung. sekretær for kontrollutvalget Berit P Pedersen, Nordland fylkeskommune.

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Det fremkom ikke merknader.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
01/16	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. desember 2015
02/16	Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomi
03/16	Henvendelse til kontrollutvalget vedrørende habilitet i tilknytning til formannskapet sak 047/16: Turnout MC – søknad om makebytte
04/16	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
05/16	Eventuelt

01/16 Godkjenning av protokoller fra kontrollutvalgets møte 10. desember 2015

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. desember 2015 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. desember 2015 godkjennes.

02/16 Redegjørelse fra administrasjonen: Status for kommunens økonomi

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

03/16 Henvendelse til kontrollutvalget vedrørende habilitet i tilknytning til formannskapetets sak 047/16: Turnout MC – søknad om makebytte

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Saken avvises.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken avvises.

04/16 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisor orienterte:

- Kommuneregnskapet i rute, og revisjon vil bli gjennomført innen fristen.
- Ny revisor er ansatt
- Målsetting om å levere en forvaltningsrevisjon pr. år.

Sekretariatet orienterte:

- Om dokumenter vedlagt saken.

Vedtak:

Orienteringene tas til orientering.

05/16 Eventuelt

Gry Janne Rugås la frem følgende saker:

1. Kommunens håndtering av byggesaker:

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet sende en henvendelse til administrasjonen og be de møte i utvalget for å gi en orientering om hvordan de jobber med kvalitetssikring/kontroll av byggesaker.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget ber sekretariatet sende en henvendelse til administrasjonen og be de møte i utvalget for å gi en orientering om hvordan de jobber med kvalitetssikring/kontroll av byggesaker.

2. Hvordan skal kontrollutvalget håndtere media?
Kontrollutvalget drøftet dette spørsmålet.

Odd Henriksen tok opp en anonym henvendelse til Salten kommunerevisjon, vedrørende gaver og ytelser til tidligere ordfører.

Omforent forslag til vedtak:

"Kontrollutvalget oversender saken til administrasjonen, og ber dem se til at skattemessige forhold er korrekt innrapportert."

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

"Kontrollutvalget oversender saken til administrasjonen, og ber dem se til at skattemessige forhold er korrekt innrapportert."

Fauske den 29. februar 2016

Berit P Pedersen

Fung. sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes: Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer, Fauske kommune v/ ordfører og rådmann, Salten kommunerevisjon IKS

SAK 07/16

Årsregnskap Fauske kommune 2015 – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2016

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 14. april 2016, Revisors beretning (2015).
- Salten kommunerevisjon IKS 20. april 2016: Årsregnskap 2015 Fauske kommune – revisors oppsummering.
- Fauske kommune Årsmelding 2015, udatert (eget legg)
- Fauske kommune regnskap 2015, datert 15. februar 2015 (eget legg)

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget skal avgi sin uttalelse om årsregnskap 2015 til kommunestyret.

Det fremgår av Forskrift om kontrollutvalg § 7 at kontrollutvalget skal avgi *"uttalelse om årsregnskapet"*. Kontrollutvalget avgir sin uttalelse til kommunestyret, men kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende *"tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget"*.

Innholdet i kontrollutvalgets uttalelse er ikke regulert i retningslinjer, lover eller forskrifter. Bestemmelsen gir kontrollutvalget rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet skal behandles i kommunestyret. Som grunnlag for kontrollutvalgets uttalelse om regnskapet ligger:

- Årsregnskapet for 2015, avlagt av rådmann, regnskapssjef 15. februar 2016
- Årsmelding 2015 for Fauske kommune
- Revisjonsberetningen for 2015, avlagt av Salten kommunerevisjon IKS 14. april 2016.

I tillegg til ovennevnte dokumenter oversendes til orientering revisors brev datert 20.04.2016: Årsregnskap 2015 Fauske kommune – revisors oppsummering.

Årsberetningen skal inneholde økonomiske tilbakemeldinger tilknyttet regnskapet, og skal jfr forskrift om årsregnskap og årsberetning (§10) redegjøre for vesentlige avvik mellom utgifter hhv. inntekter i årsregnskapet og den bevilgning til formålet som er gitt i regulert budsjett.

Årsberetningen skal i henhold til kommuneloven § 48 nr 5 i tillegg inneholde følgende informasjon:

- Det skal redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten
- redegjørelse for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen.
- redegjørelse for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Regnskapet er fremlagt med et regnskapsmessig mindreforbruk med kr 310 034 (2014: merforbruk kr 3,17 mill, 2013: merforbruk kr 2,7 mill, 2012: merforbruk kr 1,7 mill).

Regnskapet viser et negativt netto driftsresultat med ca kr 7,7 mill (2014: kr minus 20,6 mill, 2013 pluss kr 6.1 mill, 2012: pluss kr 1,8 mill).

I henhold til årsberetningen er det to økonomiske forhold som i hovedsak bidrar til et positivt resultat. Det ene er økt inntekt skatt / rammetilskudd med kr 9,5 mill, mens det andre er netto merinntekt kr 7,1 mill i tilskudd som følge av vedtak om økt bosetting av flyktninger.

Driften av kommunens enheter er fortsatt utfordrende, bl.a med merforbruk innen Helse og omsorg med cirka kr 15,5 mill. Rådmannen understreker at kommunen er i en alvorlig økonomisk situasjon, fordi driften er for høy og har vært det over tid. Dette har fått negative konsekvenser for kommunens likviditet.

I årsberetningene pekes det på en del årsaker til at resultatet er svakere enn budsjettet, bl.a følgende:

- Netto merforbruk vikarer kr 9,9 mill (2014: kr 10,7 mill) (bl.a Skole kr 3,6 mill, Institusjon kr 2,6 mill og Barnehage kr 1,37 mill)
- Merforbruk fast lønn kr 4,7 mill (2014: kr 6,9 mill). (Hvorav ikke fordelte effektiviseringskrav kr 3,2 mill)
- Merforbruk kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon viser et samlet merforbruk med ca kr 4,9 mill (2014: kr 1,5 mill, 2013: kr 3,1 mill, 2012: kr 8,9 mill)
- Merforbruk kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon viser et samlet merforbruk med ca kr 3,6 mil (2014: kr 1,38 mill, 2013: kr 1,67 mill, 2012: kr 5,0 mill)

Kommunens finansinntekter (renteinntekter, utbytte, etc) er samlet sett cirka 3,9 mill lavere enn budsjett. Utgifter til rente og avdrag er ca kr 2,4 mill lavere enn budsjett.

Avvik for den enkelte driftsenhet er som følger:

	Regnskap	Budsjett	Avvik
	2015	2015	
Politikk	10 056 009	10 615 894	-559 885
Rådmann stab	29 216 521	30 813 967	-1 597 446
Samhandling (inkl. tildelingskontor)	5 361 596	6 383 806	-1 022 210
Vei og gatelys	7 397 628	8 346 990	-949 362
Eiendomsforvaltning	42 923 543	42 222 904	700 639
Plan og utvikling	5 137 579	5 700 510	-562 931
Skole	114 366 222	110 903 206	3 463 016
Barnehage	56 226 616	58 213 290	-1 986 674
Barn og familie	29 371 119	28 948 359	422 760
Integrering	-7 415 576	-251 826	-7 163 750
Kultur	13 908 073	14 608 518	-700 445
Institusjon (inkl. bemanningskontor)	71 737 572	66 885 690	4 851 883
Hjemmetjenesten	74 497 919	68 937 505	5 560 415
Fauske storkjøkken	3 688 222	2 070 990	1 617 232
Helse	35 639 469	32 740 585	2 898 884
Nav	15 031 548	12 926 363	2 105 185
Ikke fordelt effektiviseringskrav	-	-4 097 341	4 097 341
Totalt	507 144 060	495 969 410	11 174 652

Investeringsregnskapet viser sum utgifter med kr 206 mill i 2015. Finansieringsbehov for året med kr 290,9 mill er dekket bl.a med bruk av lån, kr 209 mill. Udekket finansieringsbehov er ca kr 21 mill (2014: kr 21,6 mill)

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Etter vår mening er regnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Fauske kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

I tillegg har revisor uttalt seg og konkludert om budsjett, årsberetningen og registrering / dokumentasjon. Revisor har avgitt en konklusjon med forbehold om budsjett:

Driftsenhetene skole, institusjon, hjemmetjenesten, helse og nav har hatt et betydelig merforbruk i forhold til regulert budsjett på henholdsvis kr 3 463 016, kr 4 851 883, kr 5 560 415, kr 2 898 884 og kr 2 105 185. Vi viser til redegjørelsen på side 4 til 10 i administrasjonssjefens årsberetning.

Det er også betydelige avvik mellom regnskapstallene og budsjettallene i investeringsregnskapet. Dette er fordi investeringsbudsjettet ikke er regulert i henhold til kommuneloven § 46 nr 1 med forskrift.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdene beskrevet i avsnittene ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Revisjonsberetningen er lagt ved saken.

Kontrollutvalget har i henhold til forskrift om kontrollutvalg ansvar for å følge opp at forhold revisor påpeker i forhold til årsregnskapet blir fulgt opp. Kommunestyret behandlet kommunens regnskap for 2014 i sak 25/2015. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Vurderinger:

Generelt sett kan det være aktuelt for kontrollutvalget i sin uttalelse å mene noe om regnskapsresultat og forslag til disponeringen av overskudd, eventuelt inndekking av underskudd. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Andre forhold det kan være aktuelt å uttale seg om er budsjettdisiplinen, informasjonsverdien i regnskap og årsberetning, den interne kontrollen og måloppnåelse.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype / omtale forhold som fremkommer i revisjonsberetningen, eller andre forhold kontrollutvalget anser for viktige i forhold til det avlagte regnskapet.

Kommunelovens § 48 nr 5 setter krav til innholdet i kommunens årsberetning på en del ulike områder:

Økonomi: Årsberetningen gir opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten. Beretningen får frem at kommunen fortsatt har betydelige utfordringer i forhold til å få en drift i balanse.

Betryggende kontroll: Kommunelovens krav om at årsberetningen skal omtale dette er et krav gjeldende fra og med 2013. Kommunens årsberetning inneholder et eget punkt om tiltak for å sikre betryggende kontroll (punkt 1.8)

Etikk: Årsberetningen nevner bl.a at kommunens etiske retningslinjer årlig gjennomgås i avdelingene.

Likestilling: Årsberetningen redegjør i liten grad for den faktiske tilstand når det gjelder likestilling i kommunen. Opplysninger om den faktiske tilstanden finnes imidlertid i

regnskapets note 25. Når det gjelder tiltak for å fremme likestilling eller hindre forskjellsbehandling så nevnes det noen tiltak på området.

I tilknytning til saken er administrasjonen kalt inn til møtet for å redegjøre for regnskapet for 2015.

Regnskap og årsberetning 2015 for Fauna KF og Fauske Eiendom KF legges frem for kontrollutvalget i egen sak.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har i møte 29. april 2016 behandlet Fauske kommunes årsregnskap for 2015. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen for 2015, og rådmannens kommentarer til regnskapet.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk med kr 310 034,67.

Kontrollutvalget merker seg at det er betydelige avvik mellom regnskap og budsjett i investeringsregnskapet for 2015. Investeringsbudsjett er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse, jfr kommunelovens § 46 nr 1. Investeringsbudsjett for 2015 er ikke blitt regulert i henhold til kommuneloven § 46 nr 1 med forskrift.

Kontrollutvalget mener for øvrig at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning, tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Fauske kommunes aktivitet i 2015.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen, har kontrollutvalget ingen merknader til Fauske kommunes årsregnskap for 2015.

Inndyr 22. april 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SKU
14.04.16
JNR 16/301
ARK 413
7-3

Kommunestyret i Fauske kommune

Deres ref: *

Vår ref.: 1.E5.1

Dato: 14. april 2016

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fauske kommune som viser kr 550 682 305,90 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 310 034,67. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Salten kommunerevisjon IKS   www.salten-revisjon.no

Org. nr.: 986 655 271 MVA   E-post: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2 etg.
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Fauske kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon med forbehold om budsjett

Driftsenhetene skole, institusjon, hjemmetjenesten, helse og nav har hatt et betydelig merforbruk i forhold til regulert budsjett på henholdsvis kr. 3 463 016, kr. 4 851 883, kr. 5 560 415, kr. 2 898 884 og kr. 2 105 185. Vi viser til redegjørelsen på side 4 til 10 i administrasjonssjefens årsberetning.

Det er også betydelige avvik mellom regnskapstallene og budsjettallene i investeringsregnskapet. Dette er fordi investeringsbudsjettet ikke er regulert i henhold til kommuneloven § 46 nr. 1 med forskrift.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdene beskrevet i avsnittene ovenfor, at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Per Asbjørn Andersen
Oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Kontrollutvalget i Fauske kommune
Formannskapet i Fauske kommune
Rådmannen i Fauske kommune

Til kontrollutvalget i
Fauske kommune

Deres ref.: *

Vår ref.: 1.4010/BS

Dato: 20. april 2016

ÅRSREGNSKAP 2015 FAUSKE KOMMUNE – REVISORS OPPSUMMERING

I forbindelse med avslutningen av revisjonen av Fauske kommunes årsregnskap for 2015, ønsker vi å trekke frem informasjon som etter vår mening er sentral i forhold til kommunens virksomhet og økonomiske stilling pr 31. desember 2015. Vi vil også omtale utvalgte forhold som er fremkommet gjennom det ordinære revisjonsarbeidet som vi anser som vesentlige i forhold til forståelsen av årsregnskapet.

1. Overordnet om årets resultat og stilling

Driftsregnskapet

Netto driftsresultat skal i utgangspunktet gjenspeile differansen mellom kommunens løpende inntekter og utgifter gjennom året, i motsetning til regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk som kun måler økonomisk avvik i forhold til et budsjett i balanse.

Regnskapsført netto driftsresultat for regnskapsåret 2015 utgjør – 7,7 millioner kroner,-, mot revidert budsjett på -13,3 millioner kroner. Netto driftsresultat utgjør dermed – 1,02% av totale driftsinntekter. For regnskapet 2014 var netto driftsresultat – 20,66 millioner kroner og måltallet var – 2,88%. Kommunal- og moderniseringsdepartementet anbefaler at netto driftsresultat over tid bør utgjøre 1,75% av totale driftsinntekter. Som vi ser av måltallene ligger Fauske kommune langt under anbefalt nivå.

Etter bruk og avsetning til fond, samt overføring til investeringsregnskapet, ble driftsregnskapet avsluttet med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 310 035,-. Dette er en vesentlig forbedring fra 2014 da regnskapet ble avsluttet med et merforbruk på -3,18 millioner kroner. Selv om situasjonen er bedret fra 2014 og er på vei i riktig retning, står Fauske kommune fremdeles foran store utfordringer, spesielt innenfor helse- og omsorgssektoren der budsjettoverskridelsene fremdeles er størst.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet ble avsluttet med et udekket beløp på kr. 20,99 millioner.

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2 etg
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

Premieavvik pensjonsordning

Premieavvik utgjør differansen mellom årets innbetalte pensjonspremie og aktuarens beregnede pensjonskostnad for regnskapsåret. Negativt premieavvik i 2015 tilsier at det er innbetalt mindre premie enn hva som er beregnet pensjonskostnad. Differansen utgiftsføres i driftsregnskapet, og krediteres i balansen på konto for premieavvik.

Gjennom mange år har Fauske kommune hatt store positive premieavvik. Positive premieavvik tilsier at det er innbetalt mer i premie enn hva som er beregnet pensjonskostnad. Differansen blir inntektsført i driftsregnskapet og aktivert i balansen under kortsiktige fordringer det året det oppstår. Akkumulert premieavvik i balansen utgjør ikke en pengefordring, men en utsatt utgiftsføring i regnskapet som trenger finansiering. Utgiftsføring i driftsregnskapet gjøres med 1/15 av akkumulert premieavvik pr år (amortisering). Dette er i tråd med *Forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner*. For premieavvik oppstått i 2011 og senere, er amortiseringsperioden redusert til 10 år. Tilsvarende amortiseringstid for premieavvik oppstått i 2014 og senere, er redusert til 7 år.

Akkumulert positivt netto premieavvik i kommunens balanse pr. 31.12.15 utgjør 49,38 millioner kroner inkludert arbeidsgiveravgift. Dette betyr at tilsvarende beløp er gjenstand for utgiftsføring i kommunens driftsregnskap over de kommende 7-10 år, uten tilhørende finansiering. Dette er regnskapsførte inntekter uten kontantstrøm, noe som medfører en forverring av likviditet og økonomisk stilling.

Likviditet

Kommuneloven § 52 krever at kommunene skal ha nok midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Likviditet måles ved å se på forholdet mellom balanseførte verdier for omløpsmidler og kortsiktig gjeld, justert for midler uten kontantstrøm (eksempelvis premieavvik). Omløpsmidler består av kortsiktige fordringer samt kasse, bankkonti og aksjer og andeler. Basert på kommunens balanseførte verdier pr. 31.12.15 utgjør forholdstallet 1,12. Det anbefales et forholdstall på minst 2.

Likviditetsgrad 2 (driftslikviditetsandelen) tar hensyn til at ikke alle omløpsmidler er like tilgjengelig til enhver tid. For å få et mer riktig bilde, kan det være fornuftig å justere omløpsmidlene for kommunens finansplasseringer og ubrukte lånemidler. Kommunens måltall for likviditetsgrad 2 er da 0,39. Det anbefales et forholdstall på minst 1.

Tallene viser at kommunens likviditet er svak.

Lånegjeld

Kommunen har en netto lånegjeld på kr. 70 808,- pr innbygger. Dette er noe høyere enn gjennomsnittet for kommunene i Nordland, men noe lavere enn sammenlignbare kommuner i kostragruppe 12 (som Fauske kommune tilhører).

2. Revisjonens innhold og angrepsvinkel

Vi har innrettet vårt arbeid for å kunne planlegge og gjennomføre revisjonen på en måte som sikrer at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil. Arbeidet er gjennomført ved å innhente informasjon, gjennomføre analyser, utføre kontroller av utvalgte transaksjoner og rutiner, for deretter å vurdere risikoen for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det gjelder misligheter eller feil. En slik risikovurdering tar også hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av årsregnskapet. Vår oppgave omfatter også vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, samt en vurdering av den samlede presentasjon av årsregnskapet.

Etter vår mening har kommunens interne kontroll fungert godt. Det har vært stabil bemanning og drift av regnskapskontoret i 2015, og vårt inntrykk er at ansatte har et sterkt ønske om at regnskapet skal være å jour og at den interne kontrollen skal være så god at eventuelle feil blir oppdaget fortløpende. Vår vurdering er at dette i stor grad er tilfelle.

Vårt arbeid går også ut på å påse at budsjettbeløpene i årsregnskapet er i tråd med regulert budsjett, baser på gyldige vedtak, og at vesentlige avvik mellom regnskap og budsjett er kommentert i årsberetningen. Videre skal vi vurdere om opplysningene i årsberetningen er konsistente med årsregnskapet.

Kommunens driftsregnskap viser relativt store avvik mellom regnskap og regulert budsjett for enkelte enheter. Det er særlig enhetene Institusjon og Hjemmetjenesten som viser store merforbruk. Avvikene er kommentert og redegjort for i årsberetningen. Også investeringsregnskapet viser store avvik mellom regnskap og budsjett. Dette er fordi investeringsbudsjettet ikke er regulert i henhold til kommuneloven § 46 nr. 1 med forskrift. Forholdet er kommentert i vår revisjonsberetning.

3. Øvrige forhold

Bundet fond Videre-utlånsmidler

Konto 25550011 står i balansen med saldo kr. 17 319 794,-. Av disse er kr 14 757 338,- fra 2010, 2011, 2012, 2013 og 2014. I henhold til Kommuneloven § 50. nr 7.b. skal mottatte avdrag uavkortet nyttes til nedbetaling eller innfrielse av innlån til kommunen. For å oppfylle lovens krav skal dette gjøres i påfølgende år.

Disposisjonsfond

Det er avsatt kr. 4 089 388,- til disposisjonsfond i 2015. Avsetningen gjelder ubrukt investeringstilskudd fra tidligere år som var avsatt til bundet fond. Da disse midlene ikke er øremerket skal de ikke avsettes til bundet fond, og er derfor overført til disposisjonsfond i 2015.

Det er budsjettet med bruk av disposisjonsfond på kr. 500 000,- i 2015. Som vi kan se av regnskapet er det ikke bokført bruk av disposisjonsfond. Budsjettet bruk av fond skal utføres selv om driftsregnskapet viser mindreforbruk.

Ubundne investeringsfond

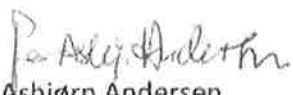
Kommunestyret er kommunens øverste organ, også i budsjettsaker, jf *Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner*. Det betyr at all avsetning eller bruk av ubundne fond må være forankret i kommunestyrets vedtak.

Det er i 2015 brukt kr. 643 000,- av ubundne investeringsfond uten at dette er innarbeidet i budsjettet. Fondet dette gjelder er et tomtefond opprettet i 2008 hvor omsetning for salg av tomter settes av, for senere å bli brukt til opparbeidelse av nye tomter. Kommunestyret har for noen år tilbake gjort vedtak om at fondet skal brukes til dette formålet. Bruken burde likevel etter vårt syn vært innarbeidet i årets budsjett.

4. Revisjonsberetningen 2015

Vi har revidert kommunens årsberetning og årsregnskap med noter for 2015, og har avgitt revisjonsberetning med forbehold om budsjett.

Med hilsen

Per Asbjørn Andersen
oppdragsansvarlig revisor

Barbro Sakariassen
revisor

SAK 09/16**Årsregnskap 2015 Fauna KF – uttalelse fra kontrollutvalget****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
29.04.2016**Vedlegg:**

- Salten kommunerevisjon IKS 10. april 2015: Revisors beretning (Fauna KF 2015)
- Fauna KF 4. april 2016: Årsberetning 2015
- Fauna KF 04.04.2016: Regnskap 2015

Bakgrunn for saken:

Jfr Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak § 16, skal regnskap og årsberetning vedtas av kommunestyret selv, senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt. Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til regnskapet.

Foretakets årsberetning skal utarbeides i tråd med kommuneloven § 48 nr. 5, og i tråd med god kommunal regnskapsskikk. Kommunelovens § 48 nr 5 gir følgende krav til årsberetning:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen.

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i tilgjengelighetsloven.

Fauna KF, er Fauske kommunes utviklingsselskap, og har som formål å bidra til en positiv nærings- og stedsutvikling i kommunen. For 2015 legges driftsregnskapet frem med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 0 (2014: kr 43 079, 2013: kr 598 333, 2012: kr 536 427, 2011: kr 110 681, 2010: kr 70 000 – mindreforbruk alle de nevnte årene). Særregnskapet viser et negativt netto driftsresultat på kr 473 020 for 2015.

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Etter vår mening er særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Fauna KF per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

I tillegg har revisor uttalt seg om særbudsjett, årsberetningen og registrering / dokumentasjon. Revisor har ingen forbehold eller presiseringer i nevnte uttalelse.

Kontrollutvalget har i henhold til forskrift om kontrollutvalg ansvar for å følge opp at forhold revisor påpeker i forhold til årsregnskapet blir fulgt opp. Kommunestyrets vedtak inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Vurdering:

Jfr Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak § 15 Årsberetningens innhold, skal foretakets årsberetning utarbeides i tråd med kommunelovens § 48 nr 5. Dette betyr bl.a at det i årsberetningen skal gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme foretakets ”økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning” for foretaket. Årsberetningen kommenterer selskapets økonomiske stilling og resultat, og foretakets årsregnskap, herunder notene, bidrar til å belyse foretakets økonomiske stilling.

Årsberetningen gir opplysninger om den faktiske stillingen når det gjelder likestilling slik det er krav om i henhold til kommuneloven. Styret opplyser at det ikke ser grunn til å sette i gang tiltak i henhold til likestilling. Kommuneloven stiller krav om at årsberetning for kommunale foretak skal redegjøre om «tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven». Omfanget av omtalen av de nevnte forhold må vurderes ut fra virksomhetens størrelse.

Årsberetningen for 2015 inneholder en omtale av etiske retningslinjer, men ingen redegjørelse om tiltak for å sikre betryggende kontroll (internkontroll), slik det kreves i kommunelovens § 48 nr 5. Det kan være aktuelt for kontrollutvalget å påpeke at årsberetningen skal inneholde

opplysninger om tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll i virksomheten.

Foruten dette har kontrollutvalgets sekretariat ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsmeldingen og revisjonsberetningen.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget har i møte 29. april 2016 behandlet Fauna KF sitt årsregnskap for 2015. Sammen med årsregnskapet forelå foretakets årsberetning og revisjonsberetning for 2015.

I henhold til kommunelovens § 48 nr 5 skal det i årsberetningen gis opplysninger om tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll i virksomheten. Dette er ikke ivaretatt. Kontrollutvalget ber om at senere års årsberetninger gir opplysninger om dette, slik at beretningen kommer i samsvar med lovens krav.

Kontrollutvalget mener at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt foretakets årsberetning tilfredsstiller brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Fauna KF sin aktivitet i 2015.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 1. april 2016, har kontrollutvalget ingen merknader til Fauna KF sitt årsregnskap for 2015.

Inndyr 22. april 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kommunestyret i Fauske kommune

Deres ref.: *

Vår ref : 4240 E5.1

Dato: 1. april 2016

REVISORS BERETNING

Uttalelse om særregnskapet

Vi har revidert særregnskapet for Fauna KF som viser et negativt netto driftsresultat på kr 473 020,24 og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 0. Særregnskapet består av balanse per 31. desember 2015 og driftsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for særregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide særregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et særregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette særregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at særregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i særregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at særregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foretakets utarbeidelse av et særregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av særregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Salten kommunerevisjon IKS   www.salten-revisjon.no

Org. nr.: 986 655 271 MVA   E-post: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2 etg
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

Konklusjon

Etter vår mening er særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Fauna KF per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om særbudsjett

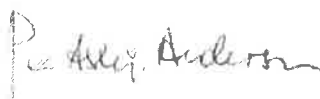
Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for særregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i særregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om særregnskapet er konsistente med særregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Per Asbjørn Andersen
Oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Kontrollutvalget i Fauske
Fauna KF

SAK 10/16**Orientering til kontrollutvalget om kommunens arbeid med kvalitetssikring / kontroll av byggesaker****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
29.04.2016**Vedlegg:**

•

Bakgrunn for saken:

I sitt møte 29. februar 2016, i sak 05/16, besluttet kontrollutvalget å be administrasjonen møte i utvalget for å gi en orientering om hvordan administrasjonen jobber med kvalitetssikring / kontroll av byggesaker.

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å komme til møtet for å gi kontrollutvalget en orientering om hvordan administrasjonen jobber med kvalitetssikring / kontroll av byggesaker.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr 22. februar 2016
Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

SAK 11/16

Overordnet analyse for Fauske kommune - Grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
29.04.2016

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS / Salten kontrollutvalgsservice: Overordnet analyse Fauske kommune

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget har ansvaret for at det utføres forvaltningsrevisjon i kommunen – jfr kommuneloven § 77: systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal kontrollutvalget utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon (forskrift kontrollutvalg §10). Planen vedtas av kommunestyret, og skal baseres på overordnet analyse.

Overordnet analyse utarbeides i et samarbeid mellom Salten kommunerevisjon IKS og Salten kontrollutvalgsservice. Analysen innebærer en metodisk risiko- og vesentlighetsvurdering av på hvilke områder av kommunens virksomhet det er risiko for vesentlige avvik i forhold til de vedtak, forutsetninger og mål som er satt for virksomheten.

Vedlagt saken er overordnet analyse. Analysen bygger på innhentet dokumentasjon om kommunen, bl.a :

- gjennomførte tilsyn fra Fylkesmann og Helsetilsyn (2012-2015). Fem tilsyn gjennomført med Fauske kommune: 1. Sosialhjelp, 2. Kommunal beredskapsplikt, 3. Oppfølging av barn i fosterhjem, 4. Introduksjonsprogram og 5 Elevenes utbytte av opplæringen (to skoler)
- gjennomførte tilsyn fra Arbeidstilsyn (2014-2015) 1. Fauske svømmehall, 2. Torggata 16 og 3. Arbeidsulykke idretts- og fritidsavdelingen

- KOSTRA-nøkkeltall
- gjennomførte forvaltningsrevisjoner perioden 2011-2015
- kommunens årsberetninger

Det er også gjennomført samtaler med rådmann, ordfører og representant for opposisjonen.

Vurdering:

Lovverket gir lite føringer om hva en overordnet analyse er, eller hvordan den skal gjennomføres, bortsett fra at den skal bygge på risiko- og vesentlighetsvurderinger for å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon i ulike sektorer og virksomheter. Man kan dermed si at det legges opp til en risikodrevet utvelgelse av forvaltningsrevisjonsprosjekter.

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) har utarbeidet en veileder for gjennomføring av overordnet analyse. Arbeidet med overordnet analyse har i store trekk fulgt de anbefalinger som er gitt i denne veilederen.

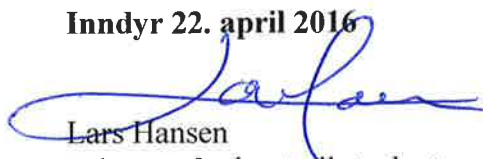
Med basis i analysen skal kontrollutvalget utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon med prioriteringer av prosjekter. Analysen bygger på et faglig skjønn fra revisor og sekretariat, men kontrollutvalget kan og bør gjøre andre vurderinger av risiko og vesentlighet, eller ha egne innspill.

Det er et prinsipp i norsk forvaltning at kontroll og tilsyn i kommunal sektor skal være folkevalgt kontroll og tilsyn. For å legge til rette for kontrollutvalgets medvirkning og prioritering, legges det i denne omgang opp til et en gjennomgang av analysen og diskusjon for å få frem utvalgets synspunkter i forhold til risiko. I senere møte legges det frem forslag til plan for forvaltningsrevisjon, som deretter skal sendes til kommunestyrets med utvalgets innstilling til prioritering av forvaltningsrevisjon i den kommende 4-årsperioden.

Forslag til vedtak:

Saken tas foreløpig til orientering. Innspill fra kontrollutvalget tas med til kontrollutvalgets behandling av plan for forvaltningsrevisjon.

Inndyr 22. april 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 12/16**Orienteringer fra revisjon og sekretariat****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
29.04.2016**Vedlegg:**

1. Notat: Kommunaldepartementets forslag til ny kommunelov 2016
2. Salten kommunerevisjon IKS 23.10.2015: Selskapskontroll Offentlige anskaffelser og rammeavtaler, IRIS

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Vedlegg 1) oppsummerer hovedtrekkene vedrørende kontroll og tilsyn i en utredning med forslag til ny kommunelov.

Vedlegg 2) (eget dok) er en rapport Saltdal kontrollutvalg har bestilt og behandlet vedrørende IRIS Salten IKS. Rapporten legges frem til orientering i og med at Fauske kommune er deleier i samme selskap.

Inndyr 22. april 2016
Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Notat: Kommunaldepartementets forslag til ny kommunelov 2016

Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har denne uken sendt forslag til ny kommunelov ut på høring. Et utvalg har vært nedsatt for å «foreta en helhetlig gjennomgang av kommuneloven for å styrke det kommunale selvstyret». Dette utvalget har foreslått en rekke endringer på områder som får betydning for kontroll og tilsyn i kommunen. Nedenfor følger en beskrivelse av hovedtrekkene i en del av de foreslåtte endringene.

Det er den enkelte kommune som er høringsinstans for ny kommunelov. Dersom kontrollutvalget ønsker å uttale seg om de foreslåtte endringene så må dette i tilfelle skje gjennom kommunens uttalelse til forslaget. Høringsfristen er satt til 6. oktober 2016.

Økonomibestemmelser og intern kontroll

Utvalget foreslår at kommunene skal utarbeide et samlet regnskap for den juridiske enheten. (19.5.4). Kommunen som rettssubjekt, herunder de kommunale foretakene, er å regne som én økonomisk enhet. Kommunestyret skal råde over alle midler og eiendeler som ligger i kommunens ulike virksomheter:

«Kommunene bør derfor ha ett regnskap som dekker hele kommunen som juridisk og økonomisk enhet. Når de ulike regnskapene i kommunen konsolideres til ett regnskap, vil dette synliggjøre den reelle økonomiske situasjonen til kommunen. Med konsolidering menes at interne mellomværender mellom regnskapsenheter elimineres («nettes»), slik at regnskapet viser kommunen som én økonomisk enhet.»

Et konsolidert regnskap vil kunne gi kommunestyret et bredere grunnlag for styring og kontroll, enten det gjelder beslutninger som har betydning for den samlede økonomiske utviklingen, eller hvordan kommunens samlede midler prioriteres i et helhetlig eller langsiktig perspektiv.

Forslaget gjelder kun konsolidering av regnskap. Kommune og kommunale foretak må fortsatt utarbeide egne årsberetninger.

Utvalget foreslår å lovfeste at det også skal redegjøres for vesentlige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet (i dag følger dette av forskrift). Avvik i denne sammenheng inkluderer *beløpsmessig avvik fra årsbudsjettets talldel og brudd med premissene for bruken av kommunestyrets*

bevilgninger. Lovforslaget slår også fast regnskapsrevisors ansvar for å vurdere årsberetningens opplysninger om budsjettavvik.

Utvalget foreslår å oppheve plikten til å redegjøre i årsberetningen for tiltak for å sikre en betryggende kontroll (rådmannens internkontroll). Dette foreslås erstattet med et krav om årlig rapportering til kommunestyret om internkontrollen. Dette vil etter utvalgets vurdering «*kunne bidra til å bygge opp under tilliten til den kommunale forvaltningen og til at kommunene bruker erfaringene og læringen fra internkontrollen i kommunens videre arbeid.*»

Videre foreslår utvalget at det innføres et nytt begrep «kommunalt oppgavefelleskap». Dette til erstatning for dagens interkommunalt samarbeid som etter gjeldende kommunelov § 27 (f.eks. Salten kontrollutvalgsservice, Salten Regionråd). Utvalget foreslår å presisere at et samarbeid som er eget rettssubjekt, skal utarbeide *egen økonomiplan, eget årsbudsjett, eget årsregnskap og egen årsberetning.* For Salten kontrollutvalgsservice sitt vedkommende er dette allerede ivare tatt, med unntak av årsregnskap som er en del av vertskommunens regnskap.

Kontrollutvalg

Det foreslås blant annet at kontrollutvalget skal ha minst fem medlemmer. Utvalget argumenterer for at dette er nødvendig ut fra legitimitetshensyn:

Et bredt sammensatt, aktivt og kompetent utvalg vil ha stor legitimitet både i kommunestyret og blant innbyggerne i kommunen. Utvalget mener dette er faktorer som er viktigere enn at det i enkelte kommuner kan bli noe vanskeligere å finne kandidater til utvalget.

Utredningen drøfter i liten grad de økonomiske konsekvensene for kommunen ved å sette krav om fem medlemmer i stedet for tre. Beiarn, Gildeskål, Hamarøy og Meløy har kontrollutvalg med tre medlemmer. Bodø, Fauske, Saltdal, Steigen og Sørfold har utvalg med fem medlemmer hver.

Utvalget drøfter, men foreslår ikke en lovfesting av hvem / hvilken gruppering som bør ha ledervervet i kontrollutvalget.

Det foreslås endrede valgbarhetsbestemmelse til kontrollutvalget. Personer som sitter i ledende stillinger, eller er medlem/varmedlem til styret eller bedriftsforsamling i selskap som kommunen har eierinteresser i, vil etter forslaget ikke bli valgbar. Personer med tilsvarende posisjon i regionråd eller et kommunalt oppgavefelleskap, vil etter forslaget heller ikke bli valgbar til kontrollutvalget. Flere kontrollutvalg i Salten vil kunne bli berørt dersom endringen iverksettes i inneværende valgperiode.

Det foreslås også at kontrollutvalget skal gis rett til å bestille undersøkelser i selskap/andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommune. Undersøkelsesretten er begrenset til opplysninger som er nødvendig for å kunne kontrollere at virksomheten oppfylder kontraktsforpliktelsene.

Når det gjelder administrasjonssjefens uttalerett i kontrollutvalgets saker til kommunestyret er det foreslått presisert at dette kun gjelder kontrollsaker.

Kontrollutvalgssekretariat

Under eierskapskontroll ikke lenger skal kunne utføres av kontrollutvalgssekretariatet, men må utføres av revisor.

Utvalget mener det ikke bør fastsettes nærmere lovregler for gjennomføring av høringer i regi av kontrollutvalget. Det bør fortsatt være opp til den enkelte kommune å fastsette lokale reglementer for gjennomføring av slike høringer.

Revisjon

I merknadene til forslaget om forvaltningsrevisjon er formuleringen om årlig forvaltningsrevisjon tatt ut, uten at det dermed er et ønske om mindre forvaltningsrevisjon.

I utredningen legges det til grunn at *«kontrollen med økonomiforvaltningen i kommunesektoren har blitt redusert etter 2004. Etter utvalgets vurdering er dette en svekkelse av en sentral side ved egenkontrollen som ikke er ønskelig.»* Innholdet i lovbestemt regnskapsrevisjon er foreslått utvidet ved at *«forenklet etterlevelsesrevisjon med økonomiforvaltningen»* innføres som en obligatorisk del, og at revisor skal avgi en egen uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av kontrollen.

I revisjonsberetningen skal revisor etter utvalgets mening uttale seg om vesentlige budsjettavvik. (Vesentlige avvik fra budsjettets talldel, men også Vesentlige forhold som ikke har budsjettgjennomføring og om vesentlige mangler i gjennomføringen av vedtak)

Andre forhold

Dagens kommunelov gir fylkesmannen en samordningsrolle for statlig tilsyn rettet mot kommunen, men utvalget mener samordningen ikke gjøres godt nok. De foreslår derfor sterkere krav til samordning:

Samordningen styrkes ved at fylkesmannen får plikt til å vurdere omfanget av det samlede statlige tilsynet med den enkelte kommune. Alle tilsynsetater skal ha plikt til å ta hensyn til kommunens egen interne kontrollvirksomhet og det samlede statlige tilsynet med den enkelte kommunen. Det spesifiseres at tilsynsetaten skal kjenne til relevante forvaltningsrevisjonsrapporter fra kommunen.(...) Fylkesmannen skal også ha plikt til å drøfte prioritering og gjennomføring av tilsyn og tilsynsplaner med kommuner.

Inndyr 8. april 2016

Lars Hansen
Sekretariatleder

SAK 13/16

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

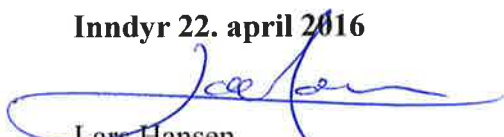
Møtedato:
29.04.2016

Vedlegg:

-

Forslag til vedtak:

Inndyr 22. april 2016

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget